

ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಉನ್ನತವಾದ ಕಲಾತ್ಮಕತೆಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೌಶಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅಂಥವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ, ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕೃತಿಗಳು ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಣ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುವುದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಷ್ಟ.' ಮಾವೋ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ ಡಿ.ಆರ್. ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: 'ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಭೈರಪ್ಪನವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಗೆ, ಕಾರಂತ, ಲಂಕೇಶ್, ಅನಂತಮೂರ್ತಿ ಇವರ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಕೊರತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ.'

ಎಂ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ವಿಮರ್ಶೆ ಹಾಗೂ ತಾನು ಮುಂದೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ.ಆರ್.ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಿದ್ದಂತಿದೆ. ಅಡಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ: 'ಅಡಿಗರು ನಿಜಕ್ಕೂ ರಿಲಿಜಿಯಸ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು ಅವರ ಬೇರೆ ಬರಹಗಳಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಡಿಗ, ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ವಿರೋಧಿ ಅಡಿಗ-ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬೇರೆಬೇರೆ ಎನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತಾ?'; 'ಅಡಿಗ ರಿವೆವಲಿಸ್ಟ್ ಮನೋಧರ್ಮದ ಕವಿ; ಕಳೆದುಹೋದ ಬಗ್ಗೆ ಹಂಬಲವಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಕಾಲೀನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಷ್ಠುರವಾದ ವ್ಯಂಗ್ಯವಿದೆ.' ಅಡಿಗರ 'ಶ್ರೀರಾಮನವಮಯ ದಿವಸ' ಮತ್ತು ಬೇಂದ್ರೆಯವರ 'ಜೋಗಿ' ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಾ ಡಿ.ಆರ್.ಗೆ ಹೀಗೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ: 'ಬೇಂದ್ರೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಭಾವತೀವ್ರತೆಯ ಮೂಲಕ ತಲುಪಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಅಡಿಗರು ಅನುಭವವನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ಮತ್ತು ತರ್ಕದ ಮೂಲಕ ತಲುಪಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.' 'ಜೋಗಿ' ಪದ್ಯ ಬರೀ ಮಣ್ಣಿನ ಪದಗಳಿಂದಲೇ, ಜಾನಪದ ಬಂಧದಿಂದಲೇ 'ಅಮೂರ್ತ್'ದೊಡನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು, ಭಾಷೆಯ 'ಒಳವಿನ್ಯಾಸ'ವನ್ನು ಡಿ.ಆರ್. ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆ ಬೂಸಾ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸದೆ ಉಡಾಘೆಯಿಂದ ಮಾತಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಡಿ.ಆರ್. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: 'ಅವರ ಕಾವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಗೌರವವಿದೆ; ಆದರೆ ಅವರ ಕವಿತೆ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆ ಎರಡೂ ಭಿನ್ನವಾದುದೇ? ಶೂದ್ರ ಸಮುದಾಯದ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದಿದ್ದ ವೈದಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೂಸಾವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನು?'

ಇಂಥ ಖಚಿತ ನಿಲುವುಗಳು, ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿದ್ದಕ್ಕೂ ಇವೆ: 'ಆತ್ಮರತ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಅನಂತಮೂರ್ತಿ; ಸಮಾಜವನ್ನು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರ್ರಚಿಸುವ ತೇಜಸ್ವಿ-ಇವರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಹತ್ವದ್ದು.' ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಸಂಸ್ಕಾರ' ಕುರಿತು: 'ಪ್ರಾಣೇಶಾಚಾರ್ಯನ ಯೋಚನೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದದ ತದ್ಗುಪ್ತಗಳು. ಅದಕ್ಕೇಂದೇ ಅವನು ಬ್ರೂಹ್ಮಣ ಅಗ್ರಹಾರದ ನಡುವೆ ಕಿತ್ತಿಟ್ಟ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನಾಗುತ್ತಾನೆ.' 'ತೇಜಸ್ವಿಯವರ 'ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು' ಯಶಸ್ವೀ ಕತೆ ಎನಿಸಿದರೂ ಅದರ ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಾರಣಗಳು ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ.' ಕುವೆಂಪು ಕಾದಂಬರಿಗಳು 'ಅವರ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಶೂದ್ರ ಜಗತ್ತಿನ ಸಮಸ್ತ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿವೆ.' ಜಿ.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು 'ಕಸ್ತೂರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಹೊಸ ಕಾವ್ಯ (ನವ್ಯ ಕಾವ್ಯ) ಕುರಿತ ಬರಹಕ್ಕೆ ಡಿ.ಆರ್. ಟೀಕೆ: 'ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಲೇಖನದ ತುಂಬ ಆವೇಶ, ಆಕ್ರೋಶಪೂರಿತ ರರಾವುಗಳು. ಈ ರರಾವುಗಳಿಗೆ ಅಸಂಗತ, ಅತಾರ್ಕಿಕ ವಿವರಣೆಗಳು ಬೇರೆ.'

ಪುಟವೊಂದರ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದಿ ಬರೆದ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಕುಡುಗೋಲು-ಸುತ್ತಿಗೆ, ಕುಡುಗೋಲು-ತೆನೆಗಳ ಚಿನ್ನಗಳಿವೆ. ಲೆನಿನ್, ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪರಿಭಾಷೆಗಳು ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಎಂ.ಡಿ. ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಮೊದಲಾದವರು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದ 'ಸಮಾಜವಾದಿ ಯುವಜನ ಸಭಾ' (ಸ.ಯು.ಸ) ಕೂಡ ಡಿ.ಆರ್. ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಂತಿದೆ.